

**ENTITAT PÚBLICA DE SANEJAMENT D'AIGÜES
RESIDUALS DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

1. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ

1.1 Objectius

En virtut del que disposa l'article 8.3 de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, la fiscalització efectuada ha tingut per objecte determinar si els comptes anuals de l'exercici de 2003 de l'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana (d'ara endavant, SAR, Entitat de Sanejament o l'Entitat), han sigut presentats adequadament, d'acord amb els principis comptables que hi són d'aplicació; així com verificar el compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant el citat exercici.

Així mateix, la fiscalització ha inclòs la revisió i avaluació de determinats aspectes del sistema de gestió i control intern de SAR; en els diferents apartats d'aquest informe assenyalarem aquelles situacions que haurien de ser objecte d'atenció i millora per part dels òrgans responsables de l'Entitat.

1.2 Abast i procediment de la fiscalització

1.2.2 Revisió financera

Els comptes anuals de l'Entitat de Sanejament estan formats pel balanç a 31 de desembre de 2003, el compte de pèrdues i beneficis i la memòria corresponents a l'exercici acabat en la dita data, i els adjuntem íntegres, juntament amb l'informe d'auditoria, en l'annex d'aquest informe. Aquests comptes foren formulats pel gerent de SAR i aprovats pel Consell d'Administració el 29 de març de 2004, i presentats en aquesta Sindicatura de Comptes per la Intervenció General de la Generalitat Valenciana (IGGV), conformement a la normativa aplicable, el 30 de juny de 2004, juntament amb l'informe d'auditoria.

El citat informe d'auditoria és el resultat del control de caràcter financer que, atenent al que s'estableix en l'article 64 de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana (LHPGV), realitza la IGGV amb la col·laboració de firmes d'auditoria contractades per aquesta.

El treball s'ha portat a efecte conformement als principis i normes d'auditoria del sector públic elaborats per la Comissió de Coordinació dels Òrgans Públics de Control Extern de l'Estat Espanyol, i a les directrius tècniques de fiscalització aprovades pel Consell d'aquesta Sindicatura de Comptes. En conseqüència, els procediments utilitzats han consistit en la realització de proves selectives, revisió del control intern i d'altres tècniques d'auditoria que han sigut d'aplicació en aquest cas.

1.2.2 Revisió del compliment de la legalitat

D'acord amb els objectius de la fiscalització assenyalats en l'apartat 1.1 i amb l'enfocament descrit en l'apartat 1.2.1, hem revisat el compliment, per part de l'Entitat,

de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2003.

La dita revisió ha consistit en la verificació, per mitjà de proves selectives, del compliment dels aspectes rellevants establits fonamentalment en:

- Text refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, aprovat per decret legislatiu de 26 de juny de 1991, del Consell de la Generalitat Valenciana.
- Llei 2/1992, de 26 de març, per mitjà de la qual es crea l'entitat de dret públic Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana; modificada per la Llei 10/1998, de 28 de desembre, per la Llei 11/2000, de 28 de desembre, i per la Llei 9/2001, de 27 de desembre.
- Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques.
- Llei 12/2002, de 23 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2003.
- Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegrament de transferències corrents i de capital.
- Decret 170/1992, de 16 d'octubre, del Consell de la Generalitat Valenciana, que aprova l'Estatut de l'Entitat; modificat pel decret 71/1999, de 17 de maig.
- Decret 9/1993, de 25 de gener, del Govern Valencià, per mitjà del qual s'aprova el Reglament sobre Finançament de l'Explotació de les Instal·lacions de Sanejament i Depuració.
- Decret 266/1994, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el nou Reglament sobre el Règim Econòmic, Financer i Tributari del Cànon de Sanejament; modificat pel decret 193/2001, de 18 de desembre.
- Ordre de primer d'abril de 1993 de la COPUT, per mitjà de la qual s'estableixen les relacions entre la Conselleria i el SAR per a la realització de sistemes públics de sanejament i depuració.
- Ordre de 18 d'octubre de 1999 de la Conselleria d'Economia i Hisenda, per la qual s'aprova el model de comunicació de les dades dels subjectes passius del cànon de sanejament, per subministraments de xarxa, que no n'hagen satisfet l'import repercutit en el rebut.
- Ordre de 9 de novembre de 1999, per la qual s'estableixen les relacions entre la COPUT i SAR per a la realització d'obres d'infraestructura de proveïment d'aigua.

- Ordre de 10 de juny de 2002, de la Conselleria d'Economia Hisenda i Ocupació, per la qual s'aproven els models de declaració tributària del cànon de sanejament de la Generalitat Valenciana.
- Resolució de 30 de novembre de 2001, de la Intervenció General de la Generalitat Valenciana, que aclareix el règim de comptabilitat i rendició de comptes anuals a què estan subjectes les entitats de la Generalitat Valenciana i les universitats públiques de la Comunitat Valenciana.

2. CONCLUSIONS GENERALS

2.1 Revisió financera

Com a resultat del treball efectuat, amb l'abast assenyalat en l'apartat 1.2.1, s'han posat de manifest els següents fets o circumstàncies que afecten de forma significativa l'adequació dels comptes anuals fiscalitzats als principis comptables que hi són d'aplicació:

- a) En l'exercici de 2003, SAR ha completat les modificacions comptables iniciades en 2002, que van ser comentades en l'informe de fiscalització d'aqueix exercici, a fi d'adequar els seus comptes anuals als principis comptables aplicables. Aquestes modificacions, que representen una millora substancial en l'elaboració i presentació del balanç i el compte de pèrdues i beneficis, han influït de forma significativa en el patrimoni, la situació financera i els resultats de l'Entitat, si bé en la memòria no s'explica prou aquesta incidència quantitativa i qualitativa sobre els comptes anuals ni les raons que han motivat els citats canvis comptables. A més a més, en no haver-se adaptat les xifres de l'exercici anterior, no resulta possible comparar de manera homogènia el balanç i el compte de pèrdues i beneficis de l'exercici corrent amb aquell, sense que la memòria indique les causes que han impedit aquesta adaptació a efectes comparatius.

Els citats canvis comptables han vingut motivats per la liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració", que a 31 de desembre de 2002 presentava un saldo de 176.649.810 euros, igual que a 31 de desembre de 2001. Les imputacions comptables derivades d'aquesta liquidació que SAR indica en la memòria, les comentem en els distints apartats d'aquest informe i les resumim en l'apartat 4.1.

- b) La liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració", ha comportat un increment dels elements de l'immobilitzat per construccions gestionades per a tercers (en curs i acabades), per un import de 337.988.853 euros, i l'import conjunt d'aquestes construccions puja a 464.160.557 euros al tancament de l'exercici. Tal com indiquem en l'apartat 4.2.1, cal aclarir la propietat i l'ús de les citades obres i projectes contractats i finançats pel SAR, prèviament a la comanda d'execució de la Generalitat Valenciana o de l'Administració local, per a determinar el seu adequat assentament comptable dins de l'immobilitzat del balanç i del règim jurídic aplicable a efectes d'endeutament (apartat 4.2.6).

Quant això, la memòria de l'exercici hauria de comentar la diferent naturalesa dels elements comptabilitzats en l'"Immobilitzat material", tot indicant-hi l'administració que va encomanar l'execució de les obres o l'explotació de les instal·lacions i la seua vocació de permanència en el balanç de l'Entitat, així com indicar-hi les subvencions rebudes o l'endeutament contret per a finançar les dites obres.

- c) El saldo de "Deutors per cànon", que ha ascendit a 55.770.017 euros, hauria de ser depurat tenint en compte l'existència de dubtes raonables sobre la cobrança d'un percentatge significatiu del saldo deutor registrat per cànon meritat en exercicis anteriors. Com a resultat del treball efectuat en la revisió d'aquest compte i amb les limitacions que s'indiquen en l'apartat 4.2.2.1, aquesta Sindicatura entén que SAR hauria de considerar a efectes de qualificació com de dubtós o de molt dubtós cobrament, un import mínim d'11.749.458 euros per a la provisió per a insolvències consegüent o, si cal, baixa comptable.

2.2 Revisió del compliment de la legalitat

Com a resultat del treball efectuat, amb l'abast descrit en l'apartat 1.2.2, s'han detectat en SAR, durant el període objecte de fiscalització, els incompliments rellevants de la normativa aplicable a la gestió dels fons públics que assenyallem a continuació:

- a) Les contractacions de personal efectuades per SAR durant 2003 no han atés els criteris bàsics de selecció del personal laboral al servei de la Generalitat Valenciana, tal com indiquem en l'apartat 4.4.1.
- b) Els expedients de contractació que s'indiquen en l'apartat 6.1, entenem que no reuneixen les condicions exigides en l'article 72 de la LCAP per a la seua tramitació d'emergència.

3. INFORMACIÓ GENERAL

3.1 Naturalesa i objectiu

L'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana fou creada per la Llei de la Generalitat Valenciana 2/1992, de 26 de març, com una entitat de dret públic de les previstes en l'article 5.2 del text refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, amb personalitat jurídica pròpia i independent de la Generalitat i amb plena capacitat jurídica. Es regeix per la seua llei de creació, per la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, per la Llei de Contractes de les Administracions Públiques i la resta de normativa que recull l'article 15 de la citada llei 2/1992. SAR gaudeix de plena autonomia en la seua organització i de patrimoni propi per al compliment dels seus fins. La seua relació amb la Generalitat es realitza a través de la Conselleria d'Infraestructures i Transports (CIT).

L'objecte de SAR ve definit en l'article 3 de la seua llei de creació, que ha sigut modificat successivament per la Llei 9/2001, de 27 de desembre, (en afectar a SAR el rendiment del cànon de sanejament i atribuir a l'Entitat les competències en matèria de gestió tributària del citat impost) i la Llei 16/2003, de 23 de desembre. D'aquesta manera, el citat article estableix que SAR té per objecte la gestió i l'explotació d'instal·lacions i serveis, i l'execució d'obres d'infraestructura en matèria de proveïment d'aigua, de tractament, de depuració i, si escau, reutilització de les aigües depurades i, en general, de totes aquelles mesures que puguen contribuir a incrementar l'eficiència de l'ús dels recursos hídrics a la Comunitat Valenciana, així com la gestió tributària del cànon de sanejament establert en aquesta llei.

L'estatut que regeix SAR va ser aprovat pel decret 170/1992, de 16 d'octubre, del Consell, que ha sigut modificat pel decret 71/1999, de 17 de maig, com a resposta a la modificació de la llei de creació de SAR introduïda per la Llei 10/1998, de 28 de desembre, de Mesures Fiscals i d'Organització de la Generalitat Valenciana, per la qual s'ampliava l'àmbit d'actuació de SAR a la realització d'obres d'infraestructura per al proveïment d'aigües de caràcter general.

D'altra banda, mitjançant el decret 193/2001, de 18 de desembre, s'ha modificat el Reglament sobre el Règim Econòmic i Financer del Cànon de Sanejament aprovat pel decret 266/1994, de 30 de desembre. Aquesta modificació vingué motivada pels canvis introduïts per la llei 11/2000, de 28 de desembre, en la llei de creació de SAR, en relació als subjectes passius de l'impost, els usos industrials de l'aigua i les obligacions formals de les entitats subministradores d'aigua,

Finalment, podem destacar la modificació introduïda per la llei 9/2001, de 27 de desembre, en la llei 2/1992, per la qual s'afegeixen dos nous articles. En l'article 28 queden tipificades les infraccions tributàries del cànon de sanejament i en l'article 29 es regulen les sancions per la comissió de les citades infraccions.

3.2 Activitat desenvolupada en l'exercici

A continuació resumim la informació més rellevant relativa a l'activitat desenvolupada per l'empresa en l'exercici de 2003, inclosa en l'informe de gestió de l'exercici elaborat per la Gerència de l'Entitat.

L'any 2003, el cànon de sanejament meritat ha experimentat un increment, respecte a l'exercici de 2002, del 7,6%.

Al seu torn, el cànon efectivament percebut en 2003 per les declaracions-liquidacions presentades fins al 31 de desembre de 2003 (en les quals figura un cànon meritat de 108.015 milers d'euros), ha sigut de 107.567 milers d'euros; de manera que el percentatge d'ingressos sobre el total facturat ha sigut del 99,6%, enfront del 97,1% que s'hi obtingué en l'exercici de 2002.

En l'exercici de 2003 s'ha iniciat la inspecció tributària del cànon de sanejament que ha conclòs amb l'alçament de nou actes d'inspecció, havent-se regularitzat un deute total per un import de 390.261 euros. L'alçament de les actes ha comportat la imposició de sancions per 219.226 euros.

Quant a la gestió d'explotació de les instal·lacions depuradores durant l'exercici de 2003, l'Entitat ha gestionat, amb la prèvia comanda, el servei de depuració de 139 instal·lacions, cosa que significa que s'han incorporat en l'exercici a aquesta modalitat de gestió 9 depuradores. Així mateix, ha finançat els costos d'explotació de 247 instal·lacions públiques de depuració, conformement al que es disposa en el decret 9/1993, de 25 de gener, del Govern Valencià, de les quals 205 han sigut finançades per conveni i 42, per mitjà de finançament ordinari.

En relació a la gestió de les instal·lacions anteriors, SAR ha efectuat actuacions de reformes i millores per import de 14.557.191 euros (13.685.545 euros en 2002). També s'han realitzat actuacions de vigilància del funcionament de les instal·lacions i de control de qualitat dels processos, per mitjà d'empreses contractades com a assistència tècnica de SAR; la seua actuació s'ha distribuït en les sis zones en què s'ha dividit el territori de la Comunitat Valenciana, així com per mitjà d'un conveni de col·laboració subscrit amb la Diputació Provincial d'Alacant. D'altra banda, a través d'una empresa especialitzada, han continuat els treballs de control desenvolupats amb l'objectiu de garantir l'operativitat i el funcionament dels emissaris submarins del litoral de la Comunitat Valenciana.

Quant al control dels abocaments industrials, SAR s'ha ocupat de les tasques següents: aplicació del cànon de sanejament per usos industrials de l'aigua, execució dels "plans de control d'abocaments" a les xarxes de sanejament municipals, control dels abocaments industrials i, per acabar, la implantació del servei d'inspecció dels abocaments.

Pel que fa a la construcció d'instal·lacions de sanejament, podem destacar que, de les obres previstes en el I Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat

Valenciana, solament en queden per posar en servei tres obres. La resta d'actuacions que estan en curs, en preparació o ja finalitzades en 2003, s'inscriuen en el II Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana, aprovat mitjançant el decret 197/2003, de 3 d'octubre. Durant l'exercici de 2003 han acabat obres per valor de 45.355 milers d'euros (55.940 milers d'euros en 2002), romanen en execució diverses obres amb un cost previst que puja a 95.656 milers d'euros (115.326 milers d'euros en 2002) i han començat obres per valor de 75.780 milers d'euros (23.992 milers d'euros en 2002).

De les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) que han entrat en servei durant l'exercici, podem destacar les de la zona costera d'Oriola, 1ª fase. Així mateix, han finalitzat les obres de construcció de proveïment d'aigua potable del camp de Morvedre fases 1^a i 2^a, les de reforma de l'EDAR de Guardamar del Segura i les d'ampliació de l'EDAR de Castelló, 2ª fase. Finalment, es troben en execució amb previsible entrada en funcionament l'any 2004, les d'ampliació de Pinedo, les de millora a la Font de la Pedra i les de construcció dels col·lectors sud de la Canyada i l'EDAR del polígon de Fuente del Jarro a Paterna.

En relació a la gestió de l'explotació de les instal·lacions de proveïment, l'Entitat de Sanejament ha continuat gestionant l'explotació de la potabilitzadora de Sagunt.

D'acord amb les directrius del II Pla de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana i en l'article 30 de la Llei 6/1994, Reguladora de l'Activitat Urbanística, a partir de l'exercici de 2003, està exigint-se als agents urbanitzadors, en el cas que aquests sol·liciten la connexió de l'actuació a una instal·lació de depuració pública, el suplement d'infraestructura, que serà sufragat a càrrec del programa de desenvolupament urbanístic. Durant 2003, s'han informat 129 desenvolupaments urbanístics, cosa que comporta una previsió d'un import total en concepte de suplement d'infraestructures de 38.984.322 euros.

4. COMENTARIS SOBRE ELS ASPECTES MÉS IMPORTANTS DELS COMPTES ANUALS

4.1 Anàlisi global del balanç

A continuació es mostra, en euros, el balanç a 31 de desembre de 2003, juntament amb les xifres de l'exercici de 2002.

ACTIU	31-12-03	31-12-02	Variació
Immobilitzat	417.445.222	242.150.601	72,4%
Immobilitzacions immaterials	121.460	115.281	5,4%
Immobilitzacions materials	417.311.648	65.373.396	538,4%
Immobilitzacions financeres	12.114	12.114	0,0%
Saldo dels dipòsits en administració	-	176.649.810	(100,0%)
Actiu circulant	76.972.954	73.797.700	4,3%
Deutors	76.692.998	73.632.867	4,2%
Tresoreria	240.499	166.864	44,1%
Ajusts per periodificació	39.457	(2.031)	-
Total Actiu	494.418.176	315.948.301	56,5%

PASSIU	31-12-03	31-12-02	Variació
Patrimoni	3.754.096	(10.429.784)	-
Resultat de l'exercici	14.183.880	(10.429.784)	-
Aportacions de la Generalitat Valenciana	(10.429.784)	-	-
Ingressos per a distrib. en diversos exers.	157.936.060	33.786.731	367,4%
Subvencions de capital	157.936.060	33.786.731	367,4%
Creditors a llarg termini	202.585.793	176.848.332	14,6%
Deutes amb entitats de crèdit	202.585.793	176.848.332	14,6%
Creditors a curt termini	130.142.227	115.743.022	12,4%
Deutes amb entitats de crèdit	84.989.670	70.227.962	21,0%
Creditors comercials	41.315.960	41.720.179	(1,0%)
D'altres deutes no comercials	3.835.826	3.791.053	1,2%
Ajusts per periodificació	771	3.828	(79,9%)
Total Passiu	494.418.176	315.948.301	56,5%

Quadre 1

En l'exercici de 2003 SAR ha completat les modificacions comptables iniciades en 2002, que van ser comentades en l'informe de fiscalització d'aqueix exercici, a fi d'adequar els seus comptes anuals als principis comptables aplicables. Aquestes modificacions han influït de forma significativa en el patrimoni, la situació financera i els resultats de l'Entitat, si bé en la memòria de l'exercici no s'explica prou aquesta incidència quantitativa i qualitativa sobre els comptes anuals ni les raons que han motivat els citats canvis comptables.

A més a més, en no haver-se adaptat les xifres de l'exercici anterior, no resulta possible comparar de manera homogènia el balanç de l'exercici corrent amb aquell. La memòria hauria d'indicar les causes que han impedit adaptar els imports de l'exercici precedent a fi de facilitar la comparança dels comptes anuals.

Els citats canvis comptables han vingut motivats per la liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració" que, a 31 de desembre de 2002 presentava un saldo de 176.649.810 euros, igual que a 31 de desembre de 2001. Les imputacions comptables derivades d'aquesta liquidació, que SAR indica en la memòria, es comenten en els distints apartats d'aquest informe i els resumim de la manera següent:

- a) Les construccions en instal·lacions de depuració registrades en l'haver del citat compte, per un import de 393.007.711 euros, han sigut comptabilitzades de la següent manera: altes en l'immobilitzat material per 337.988.853 euros, com a construccions gestionades per a tercers (apartat 4.2.1) i despeses extraordinàries per 55.018.858 euros, per les obres executades que es comenten en l'apartat 4.4.4.
- b) Les subvencions de capital rebudes fins el 31 de desembre de 2001 per al finançament de les construccions anteriors, han sigut comptabilitzades en "Ingressos per distribuir en diversos exercicis", per 118.122.939 euros.
- c) Finalment, la diferència entre els ingressos per cànon obtingut fins el 31 de desembre de 2001 i les despeses de sanejament associades, per un import de 98.234.962 euros, ha sigut comptabilitzada amb abonament a ingressos extraordinaris.

Per tant, la liquidació del citat epígraf ha representat, en principi, un efecte net positiu en el patrimoni de SAR de 43.216.104 euros. En els següents apartats de l'informe comentem la incidència addicional d'aquesta liquidació sobre els distints epígrafs del balanç.

4.2 Epígrafs més significatius del balanç

4.2.1 Immobilitzat material

El moviment registrat durant l'exercici de 2003 en els diferents comptes d'aquest epígraf, és el següent (xifres expressades en euros):

Comptes	Saldos a 31-12-02	Altes	Traspassos	Baixes	Saldos a 31-12-03
Mobiliari i equips d'oficina	180.879	21.885	-	(2.069)	200.695
Equips informàtics	298.696	47.227	-	(24.368)	321.555
D'altres instal·lacions	24.199	16.930	-	(7.397)	33.732
Constr. en curs gest. per a tercers	49.473.648	79.230.686	(36.949.613)	-	91.754.721
Constr. acabades gest. per a tercers	15.929.345	324.556.572	36.949.613	(5.029.694)	372.405.836
Valor cost	65.906.767	403.873.300	-	(5.063.528)	464.716.539
Amortització acumulada	(533.371)	(46.905.936)	-	34.416	(47.404.891)
Total	65.373.396				417.311.648

Quadre 2

Tal com hem indicat en l'apartat anterior, la liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració" ha implicat un increment dels elements de l'immobilitzat de 337.988.853 euros, 16.648.464 dels quals han sigut registrats en altes de "Construccions en curs gestionades per a tercers", i 321.340.389 euros en "Construccions acabades gestionades per a tercers", depenent de si l'obra ha sigut acabada i formalment rebuda al tancament de l'exercici. Aquestes construccions corresponen, fonamentalment, a les obres en instal·lacions de sanejament d'aigües residuals executades per SAR, per comanda de la Generalitat Valenciana o les entitats locals que, a 31 de desembre de 2003, no havien sigut lliurades formalment a les entitats que les encomanen.

A més a més, SAR ha comptabilitzat l'amortització de l'exercici i l'amortització acumulada a 31 desembre de 2002 de les citades altes en "Construccions acabades gestionades per a tercers", per un import de 36.359.701 euros.

Les construccions gestionades per a tercers s'amortitzen una vegada finalitzades i mentre no són lliurades formalment a les administracions que n'han encomanat l'execució, per períodes de 33 anys per a les instal·lacions de sanejament i de 25 anys per a les instal·lacions de cogeneració elèctrica.

Quant a la propietat de les citades obres i construccions, SAR creu que mentre no hi haja un acord exprés per part de la Generalitat Valenciana, o el seu cas, de l'administració local, no assumeix la titularitat. Així mateix, SAR addueix que els terrenys sobre els quals es realitzen les obres no s'adscriuen a SAR i que quan finalitzen la comanda d'execució de les obres es requereix una nova comanda perquè l'Entitat gestione l'explotació de les obres una vegada acabades.

No obstant això, no hem obtingut evidència de la incorporació d'aquestes obres i construccions a l'inventari general de béns i drets de l'administració que les encomana. A més, SAR paga i contracta aquestes obres recurrent, si escau, a l'endeutament necessari per al seu finançament (apartat 4.3.6). Per tant, reiterem la recomanació

assenyalada per aquesta Sindicatura de Comptes en informes de fiscalització d'exercicis anteriors, en relació a la necessitat d'aclarir la propietat i l'ús de les citades obres i projectes, tant per determinar el seu assentament comptable, com el règim jurídic aplicable.

D'altra banda, les baixes registrades en "Construccions acabades gestionades per a tercers", corresponen a les instal·lacions executades, acabades i formalment rebudes per SAR en l'exercici de 2003, que han sigut formalment rebudes per SAR en l'exercici de 2003, que han sigut formalment transferides a les entitats locals que encomanaren la seua execució.

La informació continguda en la memòria no conté tots els aspectes establits en el Pla General de Comptabilitat, com ara la informació relativa als elements totalment amortitzats, a les assegurances contractades per cobrir riscos o als traspassos comptabilitzats en l'exercici. Així mateix, la memòria de l'exercici hauria de comentar la distinta naturalesa dels elements comptabilitzats en l'immobilitzat material, i indicar l'administració que va encomanar l'execució de les obres o l'explotació de les instal·lacions i la seua vocació de permanència en el balanç de l'Entitat, així com indicar les subvencions rebudes o l'endeutament contret per al finançament de dites obres.

En la revisió del 36,9% de les altes registrades en "Construccions", s'ha observat que haurien de reclassificar-se 3.454.311 euros del compte "Construccions en curs" a "Avançaments per a immobilitzacions materials", ja que corresponen a avançaments de maquinària i amuntegament de materials pendents de certificar al tancament de l'exercici. En l'apartat 6 del present informe comentem els aspectes més destacables relacionats amb l'execució contractual de les obres analitzades.

Com a resultat de la revisió efectuada sobre la resta d'altres registrades en l'exercici, es recomana que es planifiquen al principi de l'exercici les necessitats d'elements informàtics o instal·lacions a fi d'evitar possibles fraccionament de l'objecte dels contractes.

L'inventari d'elements que integren l'immobilitzat material, tret de les construccions, hauria d'incorporar els codis d'identificació per a cada element. Així mateix, haurien de documentar-se les revisions realitzades al final de l'exercici per tal d'aconseguir un adequat control i seguiment de l'immobilitzat.

4.2.2 Deutors

A continuació es mostra el desglossament d'aquest epígraf del balanç:

Comptes	Euros
Deutors per cànon	55.770.017
Administracions públiques	19.495.229
Deutors diversos	1.427.752
Total	76.692.998

Quadre 3

4.2.2.1 Deutors per cànon

El saldo d'aquest compte recull el cànon de sanejament pendent d'ingressar meritat en els exercicis de 2003 i anteriors, que a 31 de desembre de 2003 presenta el detall següent:

Cànon pendent d'ingressar	Euros
Declaracions-liquidacions entitats subministradores	52.000.254
<i>Presentades en 2004 per cànon 2003</i>	<i>27.890.593</i>
<i>Presentades en 2003 i exercicis anteriors (a)</i>	<i>22.828.876</i>
<i>Pendent d'ingrés entitats administradores(b)</i>	<i>1.280.785</i>
Deutors per interessos de demora, sancions i recàrrecs	273.538
Liquidacions por autoconsum d'aigua	3.496.225
Total	55.770.017

Quadre 4

Formant part dels deutors per cànon, figuren amb saldo creditor 1.768.207 euros que corresponen a quantitats lliurades per entitats subministradores en una quantia superior al cànon facturat; raó per la qual es proposa de reclassificar-les a comptes de naturalesa creditoria.

a) Declaracions-liquidacions presentades en 2003 i exercicis anteriors

Quant al cànon pendent d'ingressar per declaracions presentades en els exercicis de 2003 i anteriors, podem assenyalar que hi ha dubtes raonables sobre la possibilitat de cobrar un percentatge significatiu del dit cànon i que, a causa del sistema de confecció de les declaracions-liquidacions fins a l'exercici de 2001, SAR no pot determinar l'antiguitat dels drets de cobrament comptabilitzats.

No obstant això, SAR ha portat a la pràctica una sèrie d'actuacions -que referim a continuació per ordre cronològic-, amb la finalitat de percebre o de verificar els imports de cànon comptabilitzats, i de les quals es desprén la necessitat de depurar o de proveir com a mínim els imports indicats.

Cànon meritat entre els exercicis 1996 i 2000

- En 1998 SAR emeté 376 requeriments a les entitats subministradores, demanant una relació detallada dels imports no cobrats del cànon facturat en rebuts d'aigua abans del primer de gener de 1996, i s'hi va obtenir un import d'1.206.568 euros, si bé cal indicar la limitació d'aquesta xifra, ja que els citats requeriments no foren atesos per quinze ajuntaments, que proveïen una població rellevant. D'aquest import, únicament es van liquidar 52.943 euros, 18.334 dels quals han sigut donats de baixa en l'exercici de 2003 per prescripció. De l'import restant, per 1.153.625 euros, cal assenyalar que hauria d'haver-se donat de baixa en l'exercici anterior, tal com comentàrem en l'informe de fiscalització de 2002.
- Des de gener de 2000 fins a gener de 2003, SAR ha sol·licitat de forma periòdica la informació anterior referida al període comprés entre el segon semestre de 1997 i anteriors i el segon semestre de l'exercici de 2000, per mitjà del model de comunicació de les dades dels subjectes passius del cànon de sanejament que no hagen satisfet el seu import, aprovat per ordre de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació de 18 d'octubre de 1999. Quant a això, podem assenyalar que s'hi ha obtingut un import global de 4.282.568 euros pel cànon facturat i no cobrat fins al segon semestre de 2000, amb les limitacions que indicàrem en l'informe de fiscalització de l'exercici anterior.

De l'import anterior, solament s'han liquidat 1.233.703 euros, perquè la resta (3.048.865 euros) s'ha considerat no liquidable. D'aquest import, n'hi ha 436.362 euros -corresponents al segon semestre de 1997 i al primer semestre de 1998- que foren liquidats en 2001, i a la data de realització del present treball s'han percebut o compensat 230.065 euros. De l'import restant, per 206.297 euros, 126.190 euros no han pogut notificar-se, mentre que per al deute notificat pendent de cobrament, per 80.107 euros, no s'ha iniciat el procediment de constrenyiment. Les liquidacions dels períodes compresos entre el segon semestre de 1998 i 2000, per un import de 797.341 euros, s'han practicat en l'exercici de 2003, i la seua situació és la següent: fins a la data de realització d'aquest treball (juliol de 2004), s'han cobrat 120.035 euros; no s'han pogut notificar liquidacions per 181.891 euros, i del pendent de cobrament restant que està notificat, per 495.415 euros, no s'ha iniciat cap procediment de constrenyiment.

En conseqüència, com a resultat del que hem indicat anteriorment en relació als períodes compresos entre el segon semestre de 1997 i el segon semestre de 2000, hi ha 3.356.946 euros poden considerar-se incobrables per prescripció (no se n'ha practicat liquidació o notificació) i 575.552 euros, que corresponen a les liquidacions en període executiu sense que s'hi haja iniciat el procediment de constrenyiment, haurien de qualificar-se de cobrament dubtós i ser objecte de provisió.

Pel que fa a aquestes liquidacions tributàries vençudes i no cobrades, cal assenyalar que en l'exercici de 2004 SAR ha subscrit un conveni de col·laboració

amb la Diputació Provincial d'Alacant a fi d'establir un sistema per mitjà del qual l'organisme autònom provincial Suma-Gestió tributària, assumisca la recaptació executiva del cànon de sanejament als obligats tributaris de la província, tret de les entitats locals. També estan realitzant-se gestions, sense que de moment s'hi haja arribat a acords, amb les diputacions provincials de Castelló i València, per subscriure convenis anàlegs.

A tal efecte, el 29 de juny de 2004, SAR va dictar la providència de constrenyiment perquè Suma inicié el procediment de recaptació en període executiu de liquidacions impagades per un import de 56.342 euros.

Finalment, cal comentar que per a les liquidacions cobrades en l'exercici de 2003 fora del període voluntari, SAR no ha aplicat el recàrrec legal vigent del 10%.

Cànon meritat entre els exercici de 2001 i 2003

- Pel decret 193/2001, de 18 de desembre, desplegat per l'ordre de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació de 10 de juny de 2002, es van introduir certes millores tècniques en la gestió del cànon en exigir a les entitats subministradores -tret dels ajuntaments que utilitzen la via de constrenyiment en el procediment de recaptació del subministrament de l'aigua potable-, la presentació dels models de declaracions, liquidacions i relacions informatives d'impagats. Tot això a fi de facilitar la determinació de l'antiguitat dels deutes comptabilitzats i conciliar el seu import amb el seu comunicat.
- A la data de realització del present treball, SAR ha processat la informació corresponent a l'exercici de 2001, resultant un import d'impagats de 2.734.374 euros, mentre que de la xifra de l'exercici de 2002 resulta un import d'1.275.527 euros sense que s'hagen iniciat actuacions per a practicar les conseqüents liquidacions tributàries. Per tant, SAR hauria de qualificar com de cobrament dubtós un import de 4.009.901 euros.

No obstant això, aquest import es troba limitat a més de per el que hem indicat adés respecte a la informació que han de subministrar determinats ajuntament, pel fet que un nombre important d'empreses subministradores no han presentat les citades declaracions, i perquè es troba pendent de processar la informació de l'exercici de 2003.

- Quant a l'efectiva exigència dels models prevists per la normativa anterior i concretament sobre el MD-401, en el qual les entitats subministradores han de detallar la relació de rebuts impagats de l'exercici immediat anterior, cal dir que SAR no ha iniciat cap expedient sancionador per la falta de presentació d'aquests models.

b) Pendent d'ingrés entitats subministradores

El saldo d'aquest compte, 1.280.785 euros, comprén els deutes d'entitats subministradores per cànon cobrat als contribuents i no ingressat a SAR per 937.369

euros, i el deute tributari liquidat per mitjà d'actes d'inspecció tramitades en l'exercici de 2003, per 343.316 euros.

Respecte al primer concepte cal assenyalar que en alguns casos les entitats subministradores presenten a SAR una proposta de fraccionament i ajornament del pagament, que s'aprova de forma tàcita per l'Entitat, sense repercutir interessos de demora, mentre que en altres casos, SAR proposa a la Sotssecretaria de Política Pressupostària i Tresor que inicie, si escau, l'expedient de compensació de deutes amb la Generalitat Valenciana, si bé aquest mecanisme únicament pot utilitzar-se per als deutes anteriors a 2002. Aquests expedients de compensació podrien donar lloc al registre de baixes en els comptes de deutors i ingressos per cànon per un import de 143.876 euros, sense que a 31 de desembre de 2003 SAR haja tingut en compte aquesta circumstància a efectes comptables.

En l'exercici 2003, un ajuntament ha iniciat i resolt indegudament un expedient de compensació de deutes per liquidacions de l'exercici de 2002 per un import de 96.655 euros. Aquest deute que ha sigut liquidat per SAR en l'exercici de 2004 i notificat a l'ajuntament, no ha sigut atés en el període voluntari i a la data de realització d'aquest treball es troba pendent de pagament, per la qual cosa aquest import ha de ser considerat a efectes de càlcul de la provisió com de cobrament dubtós.

Quant als deutes liquidats mitjançant actes d'inspecció, cal indicar que 308.858 euros han resultat impagats en el període voluntari sense que s'haja iniciat el procediment de constrenyiment, per la qual cosa caldria considerar, també, a efecte de còmput de la citada provisió.

c) Deutors per interessos de demora, sancions i recàrrecs

El saldo d'aquest compte, 273.538 euros, comprén entre altres conceptes recàrrecs aplicats per presentació fora del temps de liquidacions, dels quals, a la data d'acabament del treball de camp, 117.400 euros no havien sigut satisfets en el període voluntari de pagament, raó per la qual haurien de qualificar-se de cobrament dubtós i considerar-se en el còmput de la provisió.

S'ha observat que SAR no ha aplicat el recàrrec del 10% en els cobraments obtinguts fora del període voluntari.

d) Liquidació per autoconsums d'aigua

Respecte al cànon pendent d'ingressar per liquidacions d'autoconsums d'aigua, per un import de 3.496.225 euros, cal dir, a més del que hem indicat en l'apartat 4.4.5.1, els següents aspectes relatius a les dificultats de cobrament d'aquest saldo:

- S'han interposat recursos contenciosoadministratius a liquidacions notificades per un import de 151.861 euros.
- A la data d'acabament del present treball es trobaven pendents de cobrament liquidacions prescrites per un import de 107.011 euros.
- Així mateix, hauria de considerar-se a efectes de provisió, deute liquidat i vençut a 31 de desembre de 2003, per un import de 2.644.898 euros, la recaptació del qual en constrenyiment no s'ha iniciat. En aquest sentit, amb data 14 de maig de

2004, SAR ha dictat la providència de constrenyiment sobre liquidacions impagades per un import de 397.261 euros perquè Suma inicie la seua consegüent recaptació quan es formalitze el conveni.

- Hem observat que SAR no ha aplicat el recàrrec del 10% pels cobraments obtinguts fora del període voluntari.
- No s'han pogut practicar notificacions de liquidacions per import de 236.050 euros, per la qual cosa la probabilitat de cobrament disminueix notablement.

Com a resultat del que hem indicat, l'import global estimat de cànon liquidat per autoconsums de cobrament difícil o dubtós podria pujar com a mínim a 3.139.820 euros, per la qual cosa hauria de qualificar-se com a deute de cobrament dubtós i procedir a la seua provisió.

e) Cànon de cobrament dubtós

Com a resultat del que hem indicat en els apartats anteriors respecte a les dificultats de cobrament de determinats deutes tributaris i amb limitacions esmentades, aquesta Sindicatura entén que l'Entitat hauria de considerar a efectes de qualificar com a de dubtós o molt dubtós cobrament, un import mínim d'11.749.458 euros, per a la seua consegüent provisió per a insolvències o, si és el cas, baixa comptable.

4.2.2.2 Administracions Públiques

El saldo deutor mantingut amb les Administracions Públiques a 31 de desembre de 2003, mostra el detall següent:

Comptes	Euros
Generalitat Valenciana subvencions de capital	17.367.363
Subvenció de capital Ajuntaments d'Onda i Betxí	1.059.043
Subvenció de capital diversos ajuntaments	235.117
H.P. retencions pendents de devolució	5.222
H.P. deutora per IVA	828.484
Total	19.495.229

Quadre 5

El saldo del compte "Generalitat Valenciana, subvencions de capital" hauria d'incrementar-se en 19.724.175 euros, per tal com aquest import correspon a les obligacions reconegudes de la Generalitat pendents de pagament a SAR al tancament de l'exercici que han sigut anticipades per una entitat financera; raó per la qual haurien de quedar així mateix registrades en "Deutes a curt termini amb entitats de crèdit" (apartat 4.2.7.1). D'altra banda, el saldo deutor comptabilitzat en aquest compte a 31 de desembre de 2003, continuava pendent de cobrament a la data de realització del present treball.

L'import pendent de cobrament per subvencions de capital dels ajuntaments d'Onda i Betxí procedeix de l'exercici de 1995 i, si bé és cert que SAR ha efectuat múltiples requeriments en aqueix sentit, únicament va rebre d'aquest últim ajuntament 109.745 euros en l'exercici de 2001; de manera que aquest saldo deutor hauria de ser proveït íntegrament.

En relació al deute amb diversos ajuntaments, pot haver dificultats per al cobrament de 119.618 euros, atesa la seua antiguitat, la impossibilitat d'utilitzar el mecanisme de compensació de deutes i la no exigència de l'aval a què es van comprometre aquests ajuntaments; raó per la qual caldria proveir-los.

En relació al saldo del compte "Hisenda pública deutora per IVA", per les activitats de proveïment d'aigua potable i cogeneració elèctrica, podem assenyalar que l'Entitat de Sanejament ha sol·licitat la seua devolució; a la data de realització del present treball, està pendent de rebre l'ingrés per part del Tresor públic.

4.2.2.3 Deutors diversos

El saldo d'aquest compte, que ha ascendit a 1.427.752 euros, inclou 154.565 euros per l'import lliurat en exercicis anteriors a una empresa explotadora d'una instal·lació depuradora, que ha 31 de desembre de 2003 no ha sigut compensat amb les certificacions que mensualment factura la citada empresa a SAR, de manera que caldria regularitzar-los.

Addicionalment, SAR hauria de dotar la consegüent provisió per aquells saldos deutors d'ajuntaments per excessos de finançament concedit, de difícil recuperació ja que no tenen nous finançaments aprovats, l'import dels quals podria ascendir a 184.361 euros.

4.2.3 Tresoreria

El saldo a 31 de desembre de 2003 està compost per:

Comptes	Euros
Caixa, metàl·lic	736
Bancs, comptes corrents operatius	20.097
Bancs, comptes restringits cànon sanejament	96.225
Bancs, comptes restringits autoconsum	123.441
Total	240.499

Quadre 6

Els saldos mantinguts en comptes restringits s'han remunerat al tipus d'interés EURIBOR a tres mesos, menys un 0,5%; mentre que l'interés obtingut pels saldos en els comptes operatius ha oscil·lat entre l'EURIBOR a tres mesos, menys un 0,75%, i l'EURIBOR a un mes, menys un 0,15%.

Caldria millorar el control intern de la tresoreria, segregant la funció de portar la caixa i els bancs de la del registre comptable de les operacions de tresoreria, amb l'adequada supervisió dels arqueigs de caixa i mitjançant la constatació de la comptabilitat del pagament de les factures rebudes.

4.2.4 Patrimoni

Aquest epígraf, "Fons propis" en terminologia del PGC, ha passat de presentar un saldo negatiu de 10.429.784 euros a un de positiu per un import de 3.754.096 euros com a resultat dels beneficis comptabilitzats en l'exercici, que han absorbit les pèrdues de l'exercici anterior.

Els beneficis registrats en 2003 han vingut motivats per la liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració" (apartat 4.1).

4.2.5 Ingressos per a distribuir en diversos exercicis

Els moviments haguts en l'exercici de 2003 es detallen en el quadre següent, elaborat en euros:

Subvencions de capital	Saldo a 31-12-02	Subvencions percebudes	Traspàs a resultats	Saldo a 31-12-03
Subvencions CIT 03	-	39.286.605	(2.224.533)	37.062.072
Subvencions CIT 02	33.436.317	-	(876.286)	32.560.031
Subvencions 1993-01	-	118.122.939	(30.271.961)	87.850.978
Subvencions CCLL	206.414	89.732	(6.367)	289.779
D'altres subvencions	144.000	40.000	(10.800)	173.200
Total	33.786.731	157.539.276	(33.389.947)	157.936.060

Quadre 7

La memòria de l'exercici no explica suficientment els criteris d'imputació a resultats d'aquestes subvencions, ni el seu repartiment proporcional entre les instal·lacions finançades i comptabilitzades. Al seu torn, en l'apartat relatiu a l'immobilitzat material, tampoc no es detallen les subvencions rebudes per a finançar els distints elements de l'immobilitzat.

En "Subvencions 1993-2001", s'han comptabilitzat les subvencions de capital que de forma acumulada s'han registrat en els exercicis referits mitjançant imputacions a l'haver de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració".

En l'exercici de 2003 les obligacions reconegudes en la liquidació del programa pressupostari 442.10 per subvencions de capital a SAR, han pujat a 12.899.494 euros. A més a més, SAR ha rebut subvencions per import de 18.082.986 euros que corresponen al 80% de les despeses justificades per l'Entitat per obtenir les ajudes del Fons de Cohesió de la Unió Europea, així com les subvencions per un import de 8.304.125

euros, que corresponen al 70% de les despeses, justificades per l'Entitat per obtenir ajudes dels fons FEDER. Aquestes ajudes estan destinades a diversos projectes de proveïment d'aigua i de sanejament i depuració d'aigües residuals, i es canalitzen mitjançant la CIT.

Quant a les subvencions provinents de corporacions locals, per import de 89.732 euros, podem assenyalar els següents aspectes en relació a l'aportació de les dites corporacions al finançament de les obres de sanejament previstes en el I i II Plans Directors de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana, aprovats respectivament pel decret 7/1994, d'11 de gener i pel decret 197/2003, de 3 d'octubre:

- En l'exercici de 2003 s'han executat obres per comanda de les corporacions locals, per un import de 20.503.697 euros, sent el seu pressupost d'adjudicació de 35.001.097 euros, sense que se'ls haja sol·licitat la corresponent aportació municipal.
- En una de les tres subvencions rebudes s'ha observat que l'aportació de l'ajuntament resulta inferior al 10% del pressupost d'adjudicació.
- Respecte a la base de càlcul del citat percentatge d'aportació municipal es recomana la seua revisió per tal d'incloure a més del pressupost d'adjudicació, les modificacions, els reformats, les obres complementàries i d'altres imports que incideixen a l'alça en l'import final de l'obra executada.
- Es recomana l'exigència de l'aval previst com a requisit previ per a la realització de les obres, a fi de garantir els compromisos pleners d'aportació municipal.

4.2.6 Creditors a llarg termini

El saldo d'aquest epígraf, que s'eleva a 202.585.793 euros, s'ha vist incrementat en un 14,6% respecte a l'exercici anterior, i correspon als deutes amb venciment superior a un any pels préstecs subscrits amb entitats de crèdit per a finançar la construcció d'instal·lacions de sanejament i depuració d'aigües residuals. El detall dels citats préstecs és el següent, en euros:

Entitat	Capital concedit	Capital disposat	Exercici concessió	Exercici venciment	Tipus d'interés
Bancaixa	2.271.826	324.547	1994	2004	MIBOR-1%
Banc Europeu Inversions (Tram A)	12.020.242	1.502.530	1994	2004	Variable bonificat en un 2% per la U.E.
Banc Europeu Inversions (Tram B)	18.030.363	3.005.060	1995	2005	Variable bonificat en un 2% per la U.E.
		1.502.530	1995	2005	Variable bonificat en un 2% per la U.E.
Bancaixa	485.618	104.060	1995	2005	MIBOR-1%
CAM	715.204	153.258	1995	2005	MIBOR-2%
Banc Europeu Inversions (Tram C)	42.070.847	7.649.246	1996	2010	5,00%
		7.649.246	1996	2010	5,00%
		7.649.246	1996	2010	5,00%
		3.824.619	1997	2010	5,00%
Banc Europeu Inversions (Tram D)	24.040.485	4.370.997	1997	2011	3,81%
		6.556.497	1997	2011	3,81%
		6.556.497	1998	2011	3,81%
Banc Europeu Inversions (Tram A)	24.000.000	12.000.000	1999	2009	EURIBOR-0,13%
		12.000.000	1999	2009	EURIBOR-0,13%
Banc Europeu Inversions (Tram B)	18.000.000	6.000.000	2000	2020	EURIBOR+0,15%
		12.000.000	2000	2020	5,56%
Banc Europeu Inversions (Tram C)	42.000.000	18.000.000	2001	2020	5,27%
		12.000.000	2001	2020	5,02%
		12.000.000	2001	2020	4,99%
Banc Europeu Inversions (Tram A)	42.000.000	12.000.000	2001	2026	4,26%
		18.000.000	2002	2026	4,12%
		12.000.000	2002	2026	4,11%
Banc Europeu Inversions (Tram B)	78.000.000	18.000.000	2003	2028	EURIBOR+0,12%
		18.000.000	2003	2028	3,48
Total	303.634.585	212.848.333			

Quadre 8

La memòria de l'exercici no fa referència al tipus d'interés mitjà dels deutes a llarg termini.

Del deute pendent a 31 de desembre de 2003 que figura en el quadre anterior, n'hi ha 10.262.540 euros que vencen en l'exercici de 2003; raó per la qual han sigut reclassificats a "Creditors a curt termini".

Durant l'exercici de 2003 s'ha revisat el tipus d'interés de la segona disposició del tercer "Tram A" del contracte de finançament subscrit amb el Banc Europeu d'Inversions, que ha quedat establert en el 4,12%. No obstant això, en l'expedient no hi ha evidència documental de la confirmació de l'Institut Valencià de Finances sobre el seu càlcul adequat.

Les disposicions efectuades en 2003 del contracte subscrit amb el Banc Europeu d'Inversions, "Tram B", han ascendit a 36.000.000 d'euros, i s'ha acordat aplicar-hi un tipus d'interés variable per a la primera, i d'un tipus d'interés fix per a la segona, atenent les indicacions de l'Institut Valencià de Finances, la constatació documental no s'inclou en l'expedient.

En l'exercici 2004 i fins a la data d'acabament del treball de camp, s'han efectuat dues disposicions addicionals del dit contracte de finançament per import de 6.000.000 d'euros i 18.000.000 d'euros.

Les necessitats de finançament de SAR, originades per l'execució dels projectes de sanejament que li encomanen, caldria regular-les i planificar-les adequadament, tenint-ne en compte el volum contret, el seu ritme de creixement i les previsions de major endeutament que deriven del II Pla Director de Sanejament de la Comunitat Valenciana, així com la insuficiència dels ingressos generats o obtinguts per l'Entitat per a amortitzar-ho. Tot això, sense perjudici del que hem comentat en l'apartat 4.2.1 respecte de la titularitat de les instal·lacions i projectes esmentats i la seua incidència en el compliment de la normativa legal vigent respecte l'endeutament contret per el seu finançament.

4.2.7 Creditors a curt termini

La composició d'aquest epígraf del passiu del balanç, que ha experimentat un creixement del 12,4%, és la següent:

Comptes	Euros
Deutes a curt termini amb entitats de crèdit	84.989.670
Creditors comercials	41.315.960
D'altres deutes no comercials	3.835.826
Ajuts per periodificació	771
Total	130.142.227

Quadre 9

4.2.7.1 Deutes a curt termini amb entitats de crèdit

El saldo d'aquest compte agrupa les quantitats següents: el deute pel saldo disposat a 31 de desembre de 2003 de cinc pòlisses de crèdit que vencen en l'exercici de 2004, per 72.477.390 euros, interessos meritats i no vençuts per 2.249.740 euros i 10.262.540 euros per deute reclassificat a curt termini (apartat 4.2.6).

No s'ha registrat l'avançament concedit per una entitat financera de les subvencions de capital de la Generalitat Valenciana pendents de cobrament a 31 de desembre de 2003, per import de 19.724.175 euros; tal com indiquem en l'apartat 4.2.2.2.

L'import disponible total de les cinc pòlisses citades s'eleva a 76.000.000 d'euros. Les dites pòlisses han sigut contractades a un tipus d'interés variable, que oscil·la entre l'EURIBOR a tres mesos, més 0,12 punts, i l'EURIBOR a tres mesos, més 0,03 punts.

La memòria de l'exercici hauria d'informar sobre els imports disponibles de la totalitat de les pòlisses contractades per l'Entitat.

4.2.7.2 Creditors comercials

El detall d'aquest compte es mostra en el quadre següent.

Comptes	Euros
Creditors per obres	13.718.317
Creditors per despeses de depuració	25.821.516
Creditors per despeses de recaptació	1.561.720
D'altres creditors	214.407
Total	41.315.960

Quadre 10

El saldo de "Creditors per obres" inclou 1.892.031 euros per les obres de "Construcció del col·lector sud de la Canyada i estació depuradora del polígon industrial Fuente del Jarro-Paterna", el pressupost dels quals s'eleva a 21.867.975 euros. Així mateix, inclou un saldo creditor de 1.660.455 euros per les obres de "Proveïment d'aigua potable a la Ribera, 2ª fase", amb un pressupost de 16.862.226 euros.

En "Creditors per despeses de depuració", es registren els deutes pels treballs de manteniment i explotació de les entitats depuradores, els titulars més representatius de les quals són les empreses EGEVASA, EMARASA i FACSA.

4.2.7.3 D'altres deutes no comercials

El saldo d'aquest compte, que és de 3.835.826 euros, inclou 3.451.603 euros a favor de la Generalitat Valenciana, per la diferència entre el cànon estimat de l'últim trimestre de

l'exercici de 2001 i l'efectivament percebut per SAR, que va ser de 3.956.296 euros. Aquest import ha sigut minorat en l'exercici de 2002 en 488.230 euros i en el de 2003 en 16.463 euros, per devolucions de cànon liquidat amb anterioritat a 31 de desembre de 2001.

A la data de realització del present treball, no consta que la Generalitat Valenciana haja sol·licitat a SAR el reintegrament de l'import a favor seu.

4.3 Anàlisi global del compte de pèrdues i beneficis

El compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 2003, juntament amb les xifres corresponents a l'exercici de 2002, es mostra a continuació, en euros.

DESPESES	2003	2002	Variació
Despeses de personal	1.719.577	1.636.420	5,1%
Dotació amortització immobilitzat	10.578.274	327.897	3.126,1%
D'altres despeses d'explotació	107.985.729	100.594.688	7,3%
Beneficis d'explotació	-	-	-
Despeses financeres i assimilades	9.673.371	9.202.690	5,1%
Resultats financers positius	-	-	-
Deutors incobrables	165.953	-	-
Execuc. d'obres considerades com a despesa	60.047.972	-	-
Amortitz. immobilitzat exercicis anteriors	36.359.701	-	-
Resultats extraordinaris positius	35.052.118	336.470	10.317,6%
Beneficis abans d'imposts	14.183.880	-	-
Resultat positiu de l'exercici	14.183.880	-	-

INGRESSOS	2003	2002	Variació
Vendes i ingressos	108.957.066	100.926.371	8,0%
Pèrdues d'explotació	11.326.514	1.632.634	593,8%
Ingressos financers i assimilats	131.647	69.070	90,6%
Resultats financers negatius	9.541.724	9.133.620	4,5%
Pèrdues activitats ordinàries	20.868.238	10.766.254	93,8%
Subvencions de capital transferides	33.389.948	336.296	9.828,7%
Ingressos i beneficis extraordinaris	834	174	379,3%
Liquidació saldo dipòsits en administració	98.234.962	-	-
Pèrdues abans d'imposts	-	10.429.784	339,9%
Resultat negatiu de l'exercici	-	10.429.784	339,9%

Quadre 11

Tal com hem indicat en l'apartat 4.1, no resulta possible la comparació homogènia del compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 2003 amb l'exercici anterior, com a conseqüència de la liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració", l'impacte del qual en el compte de pèrdues i beneficis ha sigut molt significatiu.

Els resultats d'explotació han pujat a unes pèrdues d'11.326.514 euros que s'han vist incrementats en un 593,8% respecte de l'exercici anterior com a conseqüència del augment en la dotació a l'amortització de l'exercici, derivada de les altes en l'immobilitzat registrades (apartat 4.2.1).

Els resultats extraordinaris han pujat a 35.052.118 euros i han vingut motivats, fonamentalment, pels ingressos extraordinaris comptabilitzats per la liquidació esmentada, per 98.234.962 euros, i per la imputació a resultats d'exercicis anteriors de les subvencions de capital obtingudes per al finançament del projectes executats per SAR, per 33.389.948 euros, que han superat les despeses extraordinàries comptabilitzades per les obres i projectes executats que no han sigut activitats, per 60.047.972 euros, i per l'amortització acumulada de les obres executades en exercicis anteriors que s'han donat d'alta en 2003, per 36.359.701 euros.

Finalment, els resultats financers negatius han vingut originats, pràcticament tots, per les despeses financeres derivades de l'endeutament de l'Entitat i han pujat a 9.541.724 euros, amb un increment del 4,5% respecte l'exercici anterior.

4.4 Epígrafs més significatius del compte de pèrdues i beneficis

4.4.1 Despeses de personal

Les despeses de personal constitueixen un 0,8% del total de despeses de l'exercici; la seua composició i variació, respecte de l'exercici anterior, són les següents, en euros:

Comptes	2003	2002	Variació
Sous i salaris	1.344.206	1.275.787	5,4%
Càrregues socials	375.371	360.633	4,1%
Total	1.719.577	1.636.420	5,1%

Quadre 12

La plantilla de personal de SAR a 31 de desembre de 2003 era de 45 persones (1 menys que en l'exercici de 2002); mentre que la plantilla mitjana ha passat de 44,7 en l'exercici de 2002, a 46,1 en 2003.

Quant a les retribucions del personal dependent de SAR, i a l'efecte de l'article 29.1 de la Llei de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'exercici de 2003, l'Entitat ha obtingut de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació l'autorització de la massa salarial de l'exercici per import d'1.366.365 euros. Aquesta massa salarial inclou les retribucions de tots els llocs de treball inclosos en la plantilla de SAR (50 treballadors).

En l'escrit d'autorització de la massa salarial s'indica que per a cobrir les vacants amb personal laboral temporal, caldrà sol·licitar una autorització prèvia a la Sotssecretaria de Política Pressupostària i Tresor mitjançant l'escrit justificatiu de la inajornable i urgent necessitat de la seua provisió. Al respecte, cal assenyalar que en l'exercici de 2003 s'ha contractat per obra o servei determinat a un treballador per un període de quatre mesos sense que s'hi haja sol·licitat la dita autorització.

Durant l'exercici de 2003, SAR ha contractat per temps indefinit dos treballadors, per obra o servei determinat a un treballador i de forma interina a quatre treballadors, un per a cobrir una excedència forçosa i tres per cobrir baixes per malaltia o maternitat. En general, no s'han atés els criteris bàsics de selecció del personal laboral al servei de la Generalitat Valenciana. Només en un dels contractes per temps indefinit s'ha promogut certa concurrència en haver-se encarregat la selecció a una empresa especialitzada, si bé no hi ha constatació que s'hi haja complert amb el requisit de publicitat.

Els expedients de personal haurien de contenir tota la documentació acreditativa de la situació personal, acadèmica i laboral dels treballadors de SAR, principalment el DNI, l'antiguitat i la titulació acadèmica. Aquesta última resulta necessària per a comprovar la formació requerida per a ocupar el lloc de treball.

A partir de la revisió de les nòmines de personal per a un mes seleccionat a l'efecte, cal realitzar les consideracions següents:

- Es recomana a l'Entitat que en el còmput dels triennis es tinguen en compte els distints grups de classificació del personal als quals puga haver estat adscrit el treballador.
- S'ha contractat de forma temporal una persona que no complia el requisit de tenir la titulació acadèmica necessària per a cobrir el dit lloc. Per aquesta contractació, SAR podria haver sol·licitat la bonificació del 100% de les quotes patronals de la Seguretat Social.
- Les retribucions meritades durant períodes superiors als mensuals, que SAR satisfà juntament amb les retribucions periòdiques, haurien de tenir-se en compte a efectes de l'adequat còmput de les cotitzacions de la Seguretat Social.

4.4.2 D'altres despeses d'explotació

Les despeses registrades en el present epígraf constitueixen el 49,8% de les despeses de l'exercici. El detall d'aquestes despeses i la seua comparació amb les de l'exercici de 2002, es mostra en el següent quadre, elaborat en euros.

Comptes	2003	2002	Variació
Despeses de depuració	104.178.409	97.766.160	6,6%
Despeses de recaptació	2.228.926	1.765.551	26,2%
D'altres serveis exteriors	1.578.394	1.061.423	48,7%
Tributs	-	1.554	(100,0%)
Total	107.985.729	100.594.688	7,3%

Quadre 13

4.4.2.1 Despeses de depuració

Les despeses de depuració registrades en l'exercici de 2003 han ascendit a 104.178.409 euros i s'han incrementat en un 6,6% respecte de l'anterior. Aquestes despeses estan originades fonamentalment pel finançament ordinari, o mitjançant convenis amb les entitats locals i d'altres ens públics que presten serveis de depuració, així com per l'explotació de les instal·lacions depuradores que la Generalitat Valenciana i d'altres entitats públiques encomanen a SAR.

Les despeses d'explotació d'instal·lacions depuradores finançades a entitats locals, que han ascendit a 48.632.746 euros, caldria ajustar-les tenint en compte que, en alguns casos, s'han presentat justificants insuficients per a acreditar el finançament concedit per import de 261.411 euros. Així mateix, les citades despeses podrien minorar-se, considerant que el termini de presentació de les memòries justificatives finalitzava el primer de març de 2004 i que a la data de realització del present treball, es trobava pendent de verificar un nombre significatiu de memòries justificatives.

Adicionalment, aquestes despeses podrien veure's minorades en 142.862 euros pel finançament de l'exercici de 2003 concedida a un ajuntament que no ha presentat la memòria justificativa ni ha atés el requeriment de SAR de reintegrar l'import lliurat. Aquest mateix ajuntament tampoc no ha presentat la memòria justificativa ni ha atés el requeriment de reintegrament del finançament de l'exercici de 2002, per 137.236 euros, per la qual cosa SAR ha compensat aquest import en l'exercici de 2003.

En relació als convenis de finançament, es recomana de revisar-ne les clàusules o, en cas contrari, d'aplicar-hi les que es refereixen tant a la revisió i actualització de costos que ha d'efectuar la comissió de seguiment, com a la presentació de les relacions de costos per part de les entitats.

Seria convenient que els convenis de finançament es formalitzaren abans que s'inicie la seua vigència, a fi d'aplicar en cada exercici les tarifes vigents i no la d'exercicis anteriors. Aquest fet ha comportat, per a un dels convenis analitzats, que les despeses de l'exercici es troben infravalorades en 520.745 euros.

En un dels casos analitzats hem observat que les factures presentades a SAR per l'empresa explotadora d'una instal·lació depuradora, per a la seua presa de raó i pagament consegüent, s'efectuen amb anterioritat a l'emissió de la corresponent certificació, i que també s'han realitzat, en alguns casos, pagaments previs a la recepció de les certificacions. En aquest sentit, SAR hauria d'aplicar el mateix criteri de pagament (als 60 dies de l'emissió de la certificació mensual) per a totes les empreses.

Pel que fa a les despeses de depuració realitzades directament per SAR per mitjà d'una comanda de gestió, que han ascendit a 32.437.489 euros, podem assenyalar que, per regla general, sol existir un retard generalitzat en la realització de les revisions de preus; de manera que aqueix import podria veure's modificat almenys, una vegada revisats els contractes d'explotació objecte de l'anàlisi del present treball i els fets posteriors, que tinguen lloc després al tancament de l'exercici, en 285.724 euros. D'altra banda recomanem que els modificats dels contractes d'explotació, que generalment impliquen un increment dels costos per a SAR, es tramiten, s'aproven i formalitzen abans de la seua entrada en vigor.

Un altre dels conceptes que integren les despeses de depuració és de les despeses de control del funcionament de les instal·lacions de sanejament i depuració d'aigües residuals, que han pujat a 5.612.560 euros. Aquest import podria veure's modificat per les revisions de preus per practicar en l'exercici, vist el retard observat en la seua aplicació. La principal despesa de control, per un import d'1.060.221 euros, es deriva del conveni de col·laboració entre SAR i la Diputació Provincial d'Alacant per al control de l'explotació de les instal·lacions depuradores d'aigües residuals de la província d'Alacant. Al respecte recomanem que les resolucions dictades per SAR per incorporar noves depuradores, es realitzen abans de la seua entrada en vigor.

Finalment cal esmentar les despeses de reformes i reparacions en instal·lacions de sanejament i depuració d'aigües residuals que han pujat a 14.557.191 euros, i les despeses per cànon d'abocament satisfet a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, per un import de 901.518 euros.

4.4.2.2 Despeses de recaptació

SAR ha comptabilitzat com a "Despeses de recaptació", 2.228.926 euros, cosa que representa un increment del 26,2% respecte a l'exercici de 2002. Aquest augment significatiu és perquè entre les despeses de 2003 figuren 547.542 euros que corresponen a la indemnització compensatòria de la gestió recaptatòria de 2002, a causa de la inadequada previsió realitzada a l'efecte per SAR en el dit exercici.

En l'anàlisi realitzada sobre l'adequada indemnització corresponent a l'exercici de 2002 satisfeta a les entitats subministradores d'aigua, s'ha observat que SAR ha concedit aquesta indemnització a entitats que han presentat fora de termini alguna liquidació, contravenint d'aquesta manera el que disposa la normativa legal aplicable.

La previsió de la indemnització de la gestió recaptatòria per a l'exercici de 2003 ha sigut d'1.531.000 euros, si bé a la data de realització del present treball no es disposa de la suficient informació per a comprovar el seu càlcul adequat.

4.4.2.3 D'altres serveis exteriors

El detall de les despeses incloses en aquest epígraf i la seua comparació amb l'exercici anterior, es mostra en el següent quadre, elaborat en euros:

Comptes	2003	2002	Variació
Arrendaments i cànon	104.651	91.159	14,8%
Primes d'assegurances	59.318	2.429	2.342,1%
Assessoraments treballs específics	47.228	21.903	115,6%
Publicitat, propaganda i relacions públiques	102.262	101.810	0,4%
Subministraments	37.201	32.846	13,3%
Despeses d'oficina	135.869	115.518	17,6%
Dietes i despeses de viatge	55.818	53.640	4,1%
Potabilització d'aigua	901.670	550.785	63,7%
Reparacions i conservació	84.213	39.923	110,9%
D'altres despeses d'explotació	50.164	51.410	(2,4%)
Total	1.578.394	1.061.423	48,7%

Quadre 14

Com a resultat del treball efectuat en la revisió d'aquestes despeses, comentem els aspectes següents:

- Les despeses registrades en "Primes d'assegurances", s'han vist incrementades per la contractació efectuada en l'exercici d'una pòlissa de responsabilitat civil per al personal de l'Entitat.
- Les despeses tramitades com a contractes menors no poden tenir una duració superior a un any ni ser objecte de revisió de preus.
- Determinades despeses comptabilitzades en "despeses d'oficina" i "dietes i despeses de viatge", han sigut tramitades com a contractes menors quan per raó de l'import haurien d'haver sigut formalitzades prèvia instrucció del preceptiu expedient de contractació.
- En el compte "Potabilització aigua", s'han registrat 493.077 euros per l'explotació de la potabilitzadora de Sagunt.

4.4.3 Despeses financeres i assimilades

Les despeses financeres, derivades pràcticament en la seua integritat de les operacions de crèdit comentades en els epígrafs 4.2.7 i 4.2.8 del present informe, han sigut de 9.673.371 euros, havent-se incrementat en un 5,1% respecte de l'exercici anterior.

4.4.4 Despeses extraordinàries

Tal com hem indicat en altres apartats d'aquest l'informe, en l'exercici de 2003 SAR ha liquidat l'epígraf "Saldos dels dipòsits en administració" amb els efectes que tot seguit es relacionen sobre les despeses extraordinàries comptabilitzades en l'exercici.

- En el compte "Execució d'obres considerades com a despesa" s'han registrat despeses per 60.047.972 euros. D'aquest import, 55.018.858 euros corresponen a les obres executades amb anterioritat a l'exercici de 2002, procedents tant de la subrogació d'obligacions derivades dels contractes en vigor que tenia subscrits la CIT en 1993, com de les obres formalment lliurades en altres administracions en finalitzar l'exercici de 2002. L'import restant, per 5.029.114 euros, correspon a les obres executades i rebudes per SAR en l'exercici, que han sigut transferides a les administracions que van encomanar la seua execució.
- En el compte "Amortització immobilitzat exercicis anteriors", s'han registrat despeses per 36.359.701 euros, en concepte de l'amortització acumulada a 31 de desembre de 2002 dels elements de l'immobilitzat activats en 2003, que comentem en l'apartat 4.2.1.

4.4.5 Vendes i ingressos

En el quadre següent, elaborat en euros, es comparen els ingressos continguts en aquest epígraf, respecte a l'exercici de 2002.

Comptes	2003	2002	Variació
Cànon de sanejament	108.014.876	100.368.690	7,6%
Prestacions de serveis	937.909	549.489	70,7%
Subvencions a l'explotació	4.281	8.192	(47,7%)
Total	108.957.066	100.926.371	8,0%

Quadre 15

4.4.5.1 Cànon de sanejament

Els ingressos per cànon de sanejament comptabilitzats en 2003, han ascendit a 108.014.876 euros, i el seu desglossament és el següent, en euros:

	Euros
Cànon facturat per entitats subministradores	108.221.854
Recàrrecs i sancions imposats en 2003	415.466
Anul·lacions liquidacions cànon autoconsums	(622.444)
Total	108.014.876

Quant als ingressos per cànon de sanejament facturat per les entitats subministradores, en l'exercici de 2002 SAR va introduir millores en l'obtenció de la informació, mitjançant la confecció de nous models de declaració-liquidació que podien presentar-se en suport informàtic. No obstant això, no s'ha pogut comprovar que la informació tramesa per les entitats per mitjà d'aquest suport coincidisca amb la informació en suport de paper que ens ha facilitat l'Entitat.

En la revisió detallada d'aquests ingressos, hem comprovat que haurien d'incrementar-se en 1.052.793 euros, en haver-se registrat per error uns ingressos inferiors en el citat import als declarats per una entitat subministradora.

A la data de realització del present treball, no s'havien rebut 2.024 declaracions-liquidacions d'entitats subministradores incloses en el cens intern de SAR (mitjançant declaracions censuals o d'ofici), corresponents als períodes compresos entre 1993 i 2003. L'import a què podrien ascendir les declaracions no presentades dels exercicis de 1993 a 1999 -segons l'estimació efectuada per SAR, atenent al que es disposa en el decret 266/1994-, oscil·laria entre 10.219.879 euros i 7.937.302 euros per cànon no declarat en els exercicis citats. Tal i com es va indicar en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2002 fins aquest exercici, el detall de les estimacions efectuades per SAR es trametia cada cert temps a la Direcció General de Tributs de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, com a òrgan competent en matèria de gestió i inspecció dels tributs de la Generalitat Valenciana, per a la consegüent liquidació, sense que s'hi haja efectuat cap liquidació tributària al respecte. Per tant, SAR considera que ha prescrit el dret a liquidar el cànon meritat en els períodes anteriors a 1999 o, si de cas, l'acció per a exigir el cànon recaptat i no declarat per les entitats subministradores.

Quant a les accions efectuades per SAR, una vegada assumides les competències en matèria de gestió tributària, podem assenyalar que en l'exercici de 2003 han començat actuacions de comprovació i investigació tributària sobre 21 entitats subministradores (10 empreses i 11 ajuntaments), i s'han iniciat 31 expedients d'inspecció, dels quals 6 havien conclòs en finalitzar l'exercici. Com a resultat d'aquests últims, s'ha obtingut una quota regularitzada de 447.637 euros, interessos de demora per 49.733 euros i sancions per un import de 219.226 euros.

Els ingressos per recàrrecs i sancions imposats en l'exercici han pujat a 415.455 euros, i inclouen a més de les sancions imposades en l'exercici, els recàrrecs prevists legalment per la presentació extemporània de declaracions-liquidacions del cànon corresponents als exercicis de 2002 i part de 2003. No obstant això, en la revisió detallada d'aquest compte hem observat que a un dels ajuntaments analitzats no li han repercutit aquests recàrrecs tot i que va presentar amb retard i de forma reiterada les declaracions-liquidacions.

D'altra banda, els ingressos per cànon liquidat per consums de captacions pròpies d'aigua, que han ascendit a un import negatiu de 622.444 euros, que corresponen a les anul·lacions efectuades en 2003 de liquidacions per autoconsums comptabilitzades en exercicis anteriors. Aquest import negatiu hauria d'incrementar-se en 166.089 euros, ja

que s'ha comprovat que en 2004 SAR també ha anul·lat liquidacions d'exercicis anteriors per aquest import.

Durant l'exercici de 2003 i fins a la data de realització del present treball, es troba pendent l'emissió de les liquidacions de cànon per captacions pròpies d'aigua, ja que a la citada data continuen processant-se les declaracions trimestrals dels exercicis de 2002 i 2003. Al respecte es recomana agilitar les actuacions tendents a obtenir els imports per liquidar d'aquests exercicis.

A partir de l'exercici de 2002, les liquidacions -a diferència d'exercicis anteriors, en els quals s'estimava el volum d'aigua consumit-, podran efectuar-se basant-se en el consum mesurat directament a través dels comptadors que han d'instal·lar les entitats; tal i com estableix la Llei 11/2000, de 28 de desembre. No obstant això, la citada llei també pren en consideració l'estimació indirecta del consum, encara que no concreta en quins supòsits podrà admetre's aquesta possibilitat. A tal efecte, SAR determina la base imposable del cànon de forma indirecta, en aquells casos en què els subjectes passius per subministraments propis comuniquen a l'Entitat que no disposen de comptadors. Entenem que la inexistència de comptadors hauria de justificar-se en la declaració que han de presentar els subjectes passius.

Durant l'exercici de 2003, SAR ha iniciat determinades actuacions en matèria de control sobre la instal·lació i la lectura dels comptadors, com ara comprovar la veracitat de les declaracions de baixa presentades i l'existència de subministraments propis en determinades instal·lacions esportives. Durant l'exercici també s'han resolt 98 dels 145 expedients iniciats per falta de presentació de la declaració inicial (MD-202).

4.4.5.2 Prestació de serveis

En el compte "Prestacions de serveis", s'han registrat 788.494 euros per la facturació del proveïment d'aigua que l'Entitat de Sanejament efectua a l'Ajuntament de Sagunt a través de la planta potabilitzadora d'aquesta població i les conduccions corresponents. Aquest import hauria de reduir-se en 227.059 euros, ja que corresponen a ingressos anul·lats en l'exercici de 2004. D'acord amb el conveni subscrit entre SAR i l'Ajuntament citat, aquest servei es factura als preus indicats en el mateix conveni, i se n'ha de fer anualment una regularització per equiparar-los amb el cost efectivament suportat per SAR. Al respecte, es recomana aplicar les revisions de preus en els períodes establits.

Caldria agilitar els tràmits necessaris per a cobrar els imports facturats en els terminis establits en el conveni, i percebre -si és el cas- els interessos de demora cordats.

4.5 Situació tributària

D'acord amb la revisió efectuada, l'Entitat es troba al dia en la presentació i liquidació dels principals impostos a què està subjecta i no exempta. No obstant això, i d'acord amb la legislació vigent, els impostos no poden considerar-se definitivament liquidats mentre les declaracions presentades no hagen sigut comprovades per les autoritats fiscals, o no haja transcorregut el termini de prescripció legalment establert.

5. GESTIÓ DEL CÀNON DE SANEJAMENT

Les modificacions legislatives introduïdes per la llei 9/2001 i la llei 11/2000 en relació a les competències atribuïdes a SAR en matèria de gestió tributària i en matèria de procediment d'exacció del cànon, han comportat que a partir de l'exercici de 2002 es posaren en marxa determinades millores tècniques en la gestió del tribut, tal com indicarem en l'informe de fiscalització de l'exercici de 2002. A més a més, la modificació introduïda per la Llei 11/2002, per la qual es tipifiquen les infraccions tributàries del cànon i es regulen les corresponents sancions, habilita el marc jurídic necessari perquè SAR pugui imposar sancions i, així, exigir l'adequat compliment de les obligacions formals i materials en relació amb la gestió tributària del cànon.

En els apartats 4.2.3.1 i 4.4.5.1 de l'informe relatiu als deutes tributaris i ingressos per cànon, es comenten les actuacions iniciades en l'exercici de 2003 respecte a la millora en la gestió del cànon, que resumim tot seguit:

- a) El procediment de recaptació del cànon s'ha vist millorat amb l'aplicació dels recàrrecs *extemporanis* prevists en la normativa legal d'aplicació per la prestació de les declaracions-liquidacions fora del termini voluntari, sense requeriment previ de SAR. No obstant això, hem observat un cas en el qual no s'han repercutit aquestes recàrrecs.
- b) Durant l'exercici s'han resolt expedients sancionadors derivats de la no presentació en el termini reglamentari de les autoliquidacions que han de presentar les entitats subministradores.
- c) S'han iniciat actuacions de comprovació i investigació sobre entitats subministradores que no han presentat les autoliquidacions derivades de la gestió recaptatòria del cànon.
- d) S'han realitzat les gestions necessàries a fi de formalitzar un conveni de col·laboració amb la Diputació Provincial d'Alacant, per a la recaptació del cànon mitjançant el procediment de constrenyiment.

No obstant això, com a resultat del treball realitzat en la revisió dels procediments de gestió del cànon de sanejament, a més del que indiquem en els apartats 4.2.3.1 i 4.4.5.1, a continuació fem una sèrie de recomanacions per a millorar la gestió que ha d'efectuar l'Entitat en els propers exercicis.

- a) Realitzar els controls pertinents sobre les dades que figuren en les declaracions-liquidacions del cànon de sanejament, relatius al nombre de comptadors i al consum per a les tarifes domèstica i industrial, ja que de la simple lectura de les declaracions-liquidacions, no es pot determinar en bastants casos ni tan sols l'adequada conformitat dels càlculs aritmètics. Així mateix, caldria intensificar les actuacions per a determinar els subministraments i autoconsums d'aigua no declarats en algun moment de forma voluntària i que, per tant, no formen part del cens intern elaborat per l'Entitat de Sanejament.

- b) Haurien d'exigir-se les sancions legalment previstes a fi de millorar l'adequat compliment de les obligacions formals respecte a la presentació anual de la relació nominal d'impagats del cànon de sanejament.
- c) Les variacions que es produïsquen referides a les entitats subministradores d'aigua i, en conseqüència, recaptadores del cànon de sanejament, haurien de ser notificades a SAR, de cara a l'adequat control i seguiment de la recaptació del tribut. En aquest sentit, caldria aclarir les competències i responsabilitats de les entitats que s'incorporen al subministrament de l'aigua, en relació als rebuts pendents de cobrament, en el moment de la seua incorporació. En l'actualitat, una vegada donada de baixa l'entitat subministradora, ja no li exigeixen que presente cap informació sobre les quantitats pendents de cobrament.
- d) La Gerència de l'Entitat hauria d'aprovar els censos d'entitats subministradores i subjectes passius per autoconsums, així com les relacions d'altres i baixes que s'hi produeixen durant cada exercici.
- e) Continuar i incrementar en la mesura del possible les actuacions d'inspecció necessàries per evitar la prescripció de les declaracions-liquidacions de cànon no presentades per les entitats subministradores.
- f) Exigir els recàrrecs prevists en la normativa legal vigent per la recaptació de les liquidacions tributàries fora del període voluntari de pagament.

6. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

6.1 Preparació, tramitació i adjudicació dels contractes

En el quadre següent detallem els expedients de contractació adjudicats en l'exercici que hem seleccionat per revisar el compliment de les prescripcions establides en el text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques i en el reglament que la desenvolupa (en euros):

Número expedient	Tipus	Objecte	Forma	Procediment	Tràmit	Import adjudicació
2000/GV/0027	Projecte i obra	Obres de proveïment d'aigua potable a les comarques de la Ribera. 2ª fase.	Concurs	Obert	Ordinari	16.862.226
2003/EL/0001	Obres	Renovació sanejament de la zona litoral entre Benicàssim i Castelló.			Emergència	2.272.197
2003/SA/0002	Serveis	Direc. d'obra de la renovació sanejament de la zona litoral entre Benicàssim i Castelló.			Emergència	223.114
2003/GV/0008	Serveis	Explotació sistema de depuració l'Horta Nord-Pobla de Farnals.	Concurs	Obert	Ordinari	2.375.802
2003/GV/0019	Obres	Obres complementàries de les dels col·lectors generals, ampliació de l'emissari submarí i EDAR de Moraira-Teulada.		Negociat s/publicitat	Ordinari	297.355
2003/GV/0074	Obres	Obres complementàries de l'ampliació de l'EDAR de Pinedo II.		Negociat s/publicitat	Ordinari	5.183.653
2003/EL/0086	Obres	Adequació de l'EDAR de la Mancomunitat de la Vall del Vinalopó.			Emergència	400.200
TOTAL						27.614.547

Quadre 16

Com a resultat de la revisió efectuada, a continuació es detallen, per expedients, les deficiències més destacables que s'hi han observat.

Expedient 2000/GV/0027

1. L'informe de supervisió del projecte per part de l'òrgan competent de la CIT ha sigut emés amb un retard considerable que supera àmpliament el termini d'un mes establert reglamentàriament.
2. Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives, inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 20%; Aquesta Sindicatura entén que aquest requisit no pot ser considerat un criteri

objectiu per a l'adjudicació del concurs, sinó un component de la solvència tècnica de l'empresari.

A més a més, l'aplicació del criteri de valoració econòmica segons el qual es primen els valors mitjans, ha implicat que ofertes més econòmiques hagen rebut menor puntuació que d'altres de menys avantatjoses, però més pròximes al valor mitjà. No obstant això, aquest criteri ha sigut modificat a finals de l'exercici de 2002, de manera que les proposicions més econòmiques no queden valorades per davall d'aquelles que s'aproximen més al valor mitjà.

3. En l'expedient no consta l'anunci indicatiu que ha d'efectuar en el Diari Oficial de les Comunitats Europees l'òrgan de la CIT que va iniciar l'expedient.
4. La mesa de contractació hauria d'estendre una acta de qualificació de la documentació presentada, amb caràcter previ a l'acte públic d'obertura de les proposicions.
5. El programa de treball hauria d'haver-se presentat en el termini previst reglamentàriament de 30 dies des de la formalització del contracte.

Expedient 2003/EL/0001 i 2003/SA/002

1. En l'anàlisi d'aquests expedients, hem observat que les causes que motiven l'inici de les obres no requerien una actuació immediata per part de SAR per raó d'esdeveniments catastròfics, tal com estableix l'article 72 de la LCAP per a la tramitació d'emergència. De fet, des que s'informa a SAR de la situació que motiva les obres fins que s'elabora l'informe tècnic transcorren quatre mesos i mig i les obres no comencen a executar-se fins a passats catorze mesos des de la citada situació.
2. Es recomana que els abonaments a la direcció d'obra, que s'han d'efectuar en proporció a l'obra certificada, no es realitzen sobre els avançaments per amuntegament de materials.

Expedient 2003/GV/0008

1. Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs de clàusules administratives, inclouen l'experiència del contractista com un factor de ponderació del 25%; Aquesta Sindicatura entén que aquest requisit no pot ser considerat un criteri objectiu per a l'adjudicació del concurs, sinó un component de la solvència tècnica de l'empresari.
2. En l'expedient no consta l'anunci indicatiu que ha d'efectuar en el Diari Oficial de les Comunitats Europees l'òrgan de la CIT que va iniciar l'expedient.

Expedient 2003/GV/0019

1. S'han observat retards significatius des que la direcció d'obra sol·licita a la CIT la redacció d'un projecte complementari d'obres per necessitats noves no considerades en el projecte original (14 de febrer de 2001), fins a la redacció del

projecte per part de la direcció d'obra, previ encàrrec de la CIT (21 de juny de 2002), sense que l'expedient incloga un informe justificatiu de les causes que motiven tal dilació.

2. També hem observat un retard considerable en l'emissió de l'informe de supervisió del projecte per part de l'òrgan competent de la CIT (cinc mesos des de la recepció del projecte), tenint en compte que el termini màxim que preveu el reglament és d'un mes, llevat de determinades circumstàncies.
3. En la tramitació de les dues pròrrogues del termini d'execució sol·licitades pel contractista, també hem observat retards en els terminis reglamentaris d'emissió d'informes i aprovació per part de l'òrgan competent.
4. En la primera sol·licitud de pròrroga no s'especifica la data en la qual es produeix la causa originària del retard ni s'esmenten les raons per les quals aquesta demora no resulta imputable al contractista, per la qual cosa no hem pogut comprovar el compliment de la normativa contractual al respecte. A més, l'informe emés per la direcció d'obra respecte a la citada sol·licitud exposa uns motius distints als indicats pel contractista com a causants de la demora.
5. Quant a la segona pròrroga, les raons adduïdes pel contractista entenem que no justifiquen la demora en l'execució del contracte, per la qual cosa en el cas que aquest retard siga imputable al contractista haurien d'haver-se-li imposat les penalitats previstes en l'article 95 del TRLCAP.

Expedient 2003/GV/0074

1. Hem observat un retard considerable des de l'acord de la CIT que encomana la gestió a SAR fins a la seua notificació a l'Entitat i, per tant, fins que s'inicie l'expedient de contractació.
2. En l'expedient no consta el programa de treball que ha de presentar el contractista.
3. No hem pogut verificar que aquestes obres complementàries estiguen formades, almenys, en un 50% del pressupost, per unitats d'obra del contracte principal, en no constar-ne la documentació acreditativa en l'expedient.

Expedient 2003/EL/0086

Aquest informe inclouen, segons es desprén de l'informe tècnic que motiva la seua aprovació i execució, una activitat que entenem que no té caràcter d'emergència segons el que preveu l'article 72 del TRLCAP, per la qual cosa no hauria d'haver-se tramitat a l'empara d'aquest article.

6.2 Execució i modificació dels contractes

En el quadre següent detallarem els contractes executats en l'exercici que han sigut seleccionats per revisar el compliment de les prescripcions establides en la normativa contractual citada adés.

Número expedient	Tipus	Objecte	Pressupost	Certificat 2003
00EL0034	Obres	Obres de millora EDAR Font de la Pedra	13.488.954	7.644.343
00GV0005	Obres	Planta assecat tèrmic fangs EDAR Quart-Benagéver	8.517.874	6.733.957
98GV0032	Obres	Ampliació EDAR Pinedo 2	42.171.082	8.244.955
TOTAL				22.623.255

Quadre 17

Expedient 00EL0034

1. En l'exercici s'aprova un modificat del contracte per un import de 716.146 euros, que representa un augment del 5,3% del pressupost de licitació i que motiva la suspensió temporal de les obres. En l'anàlisi del projecte del citat modificat hem observat que han transcorregut set mesos des de la seua recepció fins a l'emissió de l'informe de supervisió tècnica per part de l'òrgan competent de la CIT.
2. Durant l'exercici, el contractista ha sol·licitat una pròrroga de cinc mesos sobre el termini d'execució que ha sigut aprovada pel SAR si bé aquesta pròrroga ha sigut sol·licitada fora del termini de 15 dies des de la causa del retard establert reglamentàriament.

Expedient 00GV0005

1. En les certificacions d'obra emeses en l'exercici no han sigut recollides les revisions de preus que caldria haver fet, en haver transcorregut més d'un any de l'adjudicació del contracte i haver-se executat més d'un 20% del seu import. Aquesta circumstància influeix en l'adequada valoració de les obres comptabilitzades en l'immobilitzat en curs que mancaria d'aquestes revisions no practicades.
2. En l'exercici s'ha aprovat una pròrroga de tres mesos sobre el termini d'execució, per sol·licitud del contractista. No obstant això, de l'anàlisi d'aquesta sol·licitud i de l'informe emés al respecte pel director de l'obra, no queda clar quin és el temps perdut ni les raons per les quals aquest retard no és imputable al contractista. Aquest última qüestió resulta important per determinar la demora en l'execució i la consegüent imposició de penalitats al contractista.
3. Hem observat que la sol·licitud de suspensió temporal de les obres ha sigut aprovada per SAR una vegada acabat el termini d'execució, com a conseqüència del retard per part de la CIT en la tramesa de l'informe del director de l'obra a SAR.

Expedient 98GV0032

1. En la revisió de la documentació que suporta les pròrrogues aprovades per SAR, hem observat que en dues no queda clar quin és el temps perdut no imputable al contractista, a fi de comprovar que les respectives sol·licituds s'han presentat dins dels terminis prevists reglamentàriament. Per la seua part, l'última sol·licitud de pròrroga s'ha presentat en un termini de set mesos des que

s'originaren els fets causants del retard, superant d'aquesta manera el període de 15 dies previst reglamentàriament.

6.3 Resolució de contractes

En els informes de fiscalització d'exercicis anteriors es va posar de manifest que les obres iniciades a l'empara del règim excepcional de contractació d'emergència, prevista en la LCAP, en concepte d'"Emissari submarí d'aigües residuals tractades en l'EDAR de Santa Pola", van ser paralitzades per resolució de 22 de febrer de 1999, del Ministeri de Medi Ambient, per la qual cosa es recomanava aclarir la continuïtat d'aquestes obres i l'estimació, si escau, de la indemnització per satisfer al contractista.

A la data de realització del present treball, continuen paralitzades les citades obres sense que se n'haja previst la represa o paralització definitiva. La resolució del contracte instada pel contractista està pendent d'aprovació per part de SAR, a l'espera de l'informe que ha d'emetre l'òrgan competent de la CIT. La indemnització per danys i perjudicis que s'ha de pagar al contractista podria pujar a la fi de l'exercici a un import estimat d'1.810.816 euros. Per tant, es reitera que s'aclarisca l'actuació anterior, així com que es comptabilitze una provisió per a riscos i despeses pel citat import.

7. RECOMANACIONS

A més de les mencions fetes en l'apartat 2 del present informe, com a resultat del treball de fiscalització realitzat escau fer les recomanacions que assenyalem tot seguit, destacant prèviament les actuacions realitzades per SAR durant l'exercici de 2003 per atendre les recomanacions i indicacions efectuades per aquesta Sindicatura de Comptes en informes de fiscalització d'exercicis anteriors.

- a) Durant l'exercici SAR ha esmenat els aspectes següents:
 - a.1) S'ha efectuat la liquidació de l'epígraf "Saldo dels dipòsits en administració", completant així la reforma comptable iniciada en l'exercici anterior a fi d'adequar els comptes anuals als principis comptables aplicables.
 - a.2) En l'apartat 5 indiquem les millores introduïdes en l'exercici per a millorar la gestió del cànon de sanejament.
- b) Es considera oportú mantenir les següents recomanacions, proposades en els informes d'exercicis anteriors:
 - b.1) L'inventari dels béns d'immobilitzat hauria d'atendre al que hem indicat en l'apartat 4.2.1.
 - b.2) Caldria aclarir la continuïtat de les obres "d'emergència" descrites en l'apartat 6.3 del present informe, tal i com hem indicat en el dit apartat.
 - b.3) Els expedients de contractació d'obres haurien d'incloure, en tots els casos, els programes de treball que ha de presentar el contractista en els terminis establits reglamentàriament.
 - b.4) Intensificar les gestions per a fer efectives les quantitats pendents de cobrament per subvencions concedides per diversos ajuntaments.
 - b.5) Caldria cobrar el saldo deutor que s'indica en l'apartat 4.2.2.3, per import de 154.565 euros.
 - b.6) Caldria aplicar les revisions de preus previstes en els contractes subscrits amb les empreses que exploten les instal·lacions depuradores.
 - b.7) S'han d'adoptar les mesures que, per a millorar la gestió del cànon de sanejament, s'indiquen en l'apartat 5.
 - b.8) La memòria de SAR ha d'observar les indicacions que s'han fet al llarg del present informe.

- b.9) En aquells casos en què hi haja demores en l'execució imputables al contractista, s'haurien d'aplicar les penes previstes en la normativa de contractació administrativa.
- b.10) SAR hauria d'observar el que hem indicat en l'apartat 6 en relació als expedients de contractació fiscalitzats en l'exercici.
- b.11) Realitzar els ajusts i les reclassificacions proposades al llarg del present informe.